

ЕЙГЛЕТИЕРОВИ

Анри Троя

СЕМЕЙСТВО ЕЙГЛЕТИЕР

*Психологическа семейна драма
в най-добрите традиции
на френската литература!*

enthusiast

Henri Troyat
LES EYGLETIERE 1
©Editions Flammarion, Paris, 1965

Анри Троая
СЕМЕЙСТВО ЕЙГЛЕТИЕР

© Никола Шивачев, превод, 1968, 1980, 1993, 2003, 2015
© Вихра Стоева, художник на корицата, 2015
© „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2015
Enthusiast – запазена марка на „Алто комюникейшънс
енд пбблишинг“ ООД
ISBN 978-619-164-162-8

ЕЙГЛЕТИЕРОВИ

Анри Троая

СЕМЕЙСТВО
ЕЙГЛЕТИЕР

Превод от френски Никола Шивачев

enthusiast

София, 2015

Дъждът шуртеше по стъклата на прозорците. Капчуците пееха. От безлюдната улица идваше сива светлина. Десет часът сутринта, а сякаш ще се спусне нощта. Отдалече прозвуча клаксонът на търговеца на риба.

Мадлен запали лампата на масата. В лошо време селото беше наистина зловещо. Въпреки това тя нямаше никакво желание да отиде в Париж. Въсщност Франсоаз не настояваше в писмото си. Странно писмо, написано навярно в момент на обърканост. Тя го бе получила тази сутрин и не преставаше да го преповтаря наум. Тия отсечени изречения, тия смътни, неясни епитети, завършващи с многоточия... Имаше ли Франсоаз наистина някаква мъка, която не се осмеляваше да повери на хартията, или пък беше тъжна така, без причина, както често бива човек на нейната възраст? Във всеки случай след това, което се бе случило миналия месец, Мадлен беше решила да не ходи на улица „Бонапарт“, без да бъде поканена от брат си. Понеже я беше помолил да не се бърка повече в семейните му работи, тя очакваше той да осъзнае грешката си и да оправят отношенията си. Според Франсоаз той сега наистина е в Лондон за една седмица. Та какво от това! Тя няма да използва неговото отсъствие, за да се наложи! Беше достатъчно горда, за да се среща скришом с племенниците си. А освен това тук си имаше работа. Откакто старата Мели идваше само по два дни в седмицата, цялото домакинство легна върху плещите ѝ.

Вълненият парцал върху капака на раклата сякаш се бе плъзнал по огледало. Няма по-хубаво средство от пчелния восък, за да се върне към живот старото дърво. Дори не трябва да се търка силно. С продължително дружелюбно галене всичко пак блясва. За стотен път Мадлен се питаше дали мястото на раклата не е под прозореца вместо до камината. Беше пълна със счупени предмети, с непотребни платове, със стари книжа и тежеше много. Тя се напъна и я бутна напред с двете си ръце. Раклата изскърца, като одраска пода. Неравната настилка затрудняваше движението. Колко

много труд бе положила тя, за да събере тези стари розови плочки с кафяви и сиви петна! Бе ги намерила из разрушените стари кухни в околността. И каква радост бе изпитала в деня, когато можа да се възхити на целия плочник, застанала права до дребния майстор, който го бе подредил по нейно указание! Как се казваше този майстор? Морети, Морелли... Италианец, разбира се. Само италианците са способни да подреждат съставките на такива старини. Още един тласък, за да премине раклата през спойката между две плочи. Тя напрегна мускулите си. Тази жена, средна на ръст, с широки плещи и закръглен ханш, обичаше да се натоварва физически. Като младо момиче бе бродила из планините с Юбер, когато бяха годеници. Сега не би могла. Пушеше много, задъхваше се, бе затлъстяла. А освен това беше на четиридесет и девет години! Но тази ракла – Господи! – тя ще се справи с нея. Блъсна я с все сила. Точно там! Нямахме нужда да я спира дори.

Тя отметна с ръка падналите върху челото си коси, отстъпи три крачки назад, опря гръб в стената и запали цигара. С притворени клепащи за миг се превърна в критик на изкуството. Нямахме съмнение – равновесието на декора бе нарушено. Всеки път, когато се опитваше да промени подредбата на стаята, трябваше да признае, че преди е било по-хубаво. Някаква любовна злоба я обземаше пред този интериор, където вече нищо не можеше да направи. В продължение на три години беше се борила, за да стигне до това отчайващо съвършенство. Тогава живееше в малката стаичка на първия етаж и още в зори слизаше с престилка и вълнена жилетка, за да ръководи строежа. По обед пиеше по чашка ябълкова ракия с работниците, все хора от този край. Не минаваше нито ден, без да вземе някакво важно решение. Истинско майсторство прояви, като постави спираловидната стълба по средата на хола. Само горната част на парапета не беше оригинална. Но бай Плеж, дребният дърводелец от Канапвил, така хубаво възстанови прояденото дъбово дърво, взето от една разрушена сграда, че сега целият ансамбъл изглеждаше, като да е от една епоха. Тази благородна маса от обработено дърво, с тесни стъпала, въртящи се едно над друго, затулваше задната

част на помещението, където се намираше кухнята. Параван от споени парчета дебела черна ламарина закриваше умивалника и готварската печка. Бойлерът беше скрит в един нормандски долап. Радиото, грамофонът, телефонът бяха прикрити зад две стари врати, които достигаха до тавана.

Мадлен избута раклата на старото ѝ място. Повече няма да я пипне. Нито шкафа, нито масата, нито пейките. Погледът ѝ, изпълнен с гордост, се спря върху високата оригинална камина, истински музееен експонат с могъщата простота на своите бели камъни. В основата на огнището беше иззидана плоча с надпис: „Сътворено от мене, Жан Гийо, за г-н абата Ерос, енорийски свещеник, в лето господне 1783“. В минути на мечтание Мадлен често си представяше този абат Ерос, седнал пред огъня, с молитвена броеница в ръка, с котка на коленете. Беше ли се страхувала при реставрирането, като постави всички тези дървени облицовки по стените, всички тези недосялани греди по тавана! Е, да, тя беше победила! Пипнала тук-там предпазливо, бе успяла да възвърне предишния вид на стария свещенически дом.

Още миналата година, когато обикаляше из района, господин Кормие, архитект от „историческите паметници“, я поздрави. През целия период на възстановяването грижите по къщата изпълваха живота ѝ така цялостно, както би го изпълнил с присъствието си един мъж. А може и да е била дори по-щастлива сред вещите, които избираше и подреждаше по свое хрумване, отколкото при своя съпруг. Тя се бе омъжила по разум, по приятелство, породено в спорта. Една година брачен живот, банален, без мъгли, без бури, без светкавици, а след това войната, евакуацията. Юбер беше убит при Дюнкерк. Тя научи едва след три месеца. Нейната собствена скръб ѝ се видя условна като съболезнованията, които получаваше. Облечена в траур като вдовица на герой, тя имаше чувството, че лъже близките си. Освен малкия капитал, за който се грижеше нейният пълномощник, и доходът, който ѝ беше достатъчен, за да преживява, от този брак ѝ беше останало и едно фамилно име, произнасянето на което я дразнеше: мадам Горже. Нейното моминско име беше къде по-благозвучно: Ейглетьер! След неопределената се-

кретарска работа в разни организационни комитети тя успя да постъпи като продавачка при Метивие, антиквар на левия бряг на Сена. Там именно изучи професията. И ако не бяха интригите на втората жена на Метивие, тя още би работила при него. Винаги е опасно да станеш незаменим в предприятието с двама господари. Отвратена от сплетните в задната стаичка на антикварния магазин, тя напусна работата си, уедини се в Тюке, близо до Довил, и си купи на нищожна цена една хубава къща пред рухване в двора на изоставена църква. На следващата година нае магазин на отсрещната страна на улицата и започна търговия с антикварни предмети или, по-точно, със стари вещи. Клиентите бяха малко, освен през курортния сезон. От дома си през един прозорец със спуснати отвън щори тя можеше да наблюдава затворената врата на магазина си, на която висеше обичайната табелка: „Ако отсъствам, моля, обадете се отсреща“. На витрината бяха изложени: кръгла масичка с един крак, стил Луи XVI, венчален букет под стъклен похлупак, сребърна табакера, хубави украшения от калай, флакончета и чудни мастилници от парижки порцелан... Тя обичаше простите мебели и наивно изработените дребни предмети за домашна украса, а и те добре ѝ се отплащаха. Колкото повече навлизаше в живота, толкова повече се убеждаваше, че общуването с такива вещи може да замени общуването с хора. Материята, наречена инертна, крие за тези, които знаят как да я погледнат и погаят, толкова много нежност, каквато повечето от хората не притежават. Необходимо е пълно усамотение, за да се изпита удоволствието от един разговор на тих глас с вещите. Мадлен докосна с върха на пръстите си стената на камината. Тя опипваше леко гладкия студен камък с груб контур и мислеше за Франсоаз.

Цигарата, почти изпушена, обгаряше устните ѝ. Тя я смачка в пепелника, сложи очилата си и извади писмото от джоба си.

Колко жалко, лельо Маду, че ти не си при мене в този момент! Аз преживявам глупав период на нерешителност. Плаши ме скокът в неизвестността. Излишно е да се говори с татко. Той ще разбере всичко наопаки, като мъж. А

мама е все по-далече от нас. Заета е изцяло с личното си щастие. Трябва сама да реши. Тежко е...

Мадлен вдигна рамене: какво да реши Франсоаз? Дали да продължи следването си във Висшето училище за източни езици, или пък да стане лисансие по английски език в Сорбоната? Не, положително имаше нещо друго. Момче навярно. Франсоаз влюбена? Невъзможно. Тя беше толкова мъдра, толкова уравновесена, толкова непривлекателна за мъжете! Като си я представяше, Мадлен виждаше себе си точно на нейната възраст – лице, измито добре със сапун, цъфтящо здраве, непорочна и увлечена в науката. Подобни същества са щастливи само като се откажат от всички удоволствия, мислеше си тя, докато палеше друга цигара със скритата радост, че сега е защитена от такива сътресения. Нито един мъж не беше заместил Юбер след неговата смърт. Увлечена в работа, заета с племенниците си, тя не бе почувствала нужда да се омъжи отново, а още по-малко да има някаква връзка. А и никой никога не бе проявявал интерес към нея. Постепенно си бе изградила едно собствено щастие с дървените и каменните вещи. И естествено в очите на някои хора минаваше за маниачка. Тази страст да доизпипва всичко в къщата си, сякаш всеки момент очакваше посещение на някакъв принц! А в действителност толкова рядко посрещаше хора, и то съвсем скромни. В продължение на пет години, откакто се бе настанила тук, нейният брат и племенниците ѝ бяха дошли само три пъти. Всъщност тя имаше две прекрасни стаи за гости. Ако Франсоаз се омъжи, би могла да почива тук със своя съпруг, с децата си... „Внимание! В наши дни децата са така диви, чупят всичко! Но не и децата на Франсоаз!... Тя ще съумее да ги възпита. Аз ще ѝ помогна. Те ще бъдат и малко мои. Не, никой не е на никого.“ Тя плати скъпо, за да узнае тази истина. Когато Филип се разведе и я бе помолил да се заеме с възпитанието на синовете и на дъщеря му, тя бе повярвала, че е необходима. Майчинското призвание я бе обзело изцяло. Тогава Даниел бе на две и половина години. Франсоаз на малко повече от четири години, Жан-Марк едва на шест. В продължение близо на осем години тя се бе отдала с цяла душа на децата. По това време

бе на полудневна работа при Метивие. Под натиска на жена си антикварят ѝ търсеше заместник. Мадлен бе толкова заета с домакинството на брат си, че посрещна без огорчение това решение. Колко много грижи! Млечните кремове, палецът на Даниел, полипите на Франсоаз, вечерната молитва, термометърът, уроците, слабите бележки, неделната разходка. И после изведнъж се появи другата. Трябваше да се оттегли, да напусне къщата. Без нито дума за благодарност. Било естествено! Дали са страдали децата от тази раздяла? Вероятно не. Те бяха понесени от течението на живота, вървяха напред... Тя напусна едновременно и антиквариата на Метивие, и апартамента на улица „Бонапарт“. Нито работа, нито дом. Тюке стана за нея спасително убежище. Свила се в леговището си, далече от градския шум, тя неуморимо връщаше блясъка на разни предмети и спомени. Е, да! Все пак имаше още нещо, което не беше както трябва: дръжките на вратите от ковано желязо. Черно петно върху тъмното дърво – колко неприятно! Ако намери стари, от мед, дървото на вратата ще пропее.

Обед е вече! Тя се бе зарекла да отиде на плажа, за да събере миди. Това бе всекидневната ѝ разходка, единственото физкултурно упражнение, което все още се осмеляваше да прави. Преди осем години беше започнала да пълнее. Отначало, разбира се, това явление я огорчи. Сега не искаше и да знае. Без да обръща внимание на външността си, тя прекарваше по цели дни облечена с панталон и пуловер.

След пет минути Мадлен бе вече на улицата с жълта мушама на раменете и с качулка, нахлупена чак до веждите. Дръждът, отвяван от вятъра, зашиба лицето ѝ така силно, че ѝ отне възможността да мисли. С празна глава и с лице, зачервено от студа, тя закрочи срещу вятъра. В селцето всичко лъщеше – и покривите, и прозорците, и локвите. Колата ѝ, едно малко рено 4, беше паркирано на площада пред изоставената църква. Мадлен се тръшна на седалката, запали мотора и се загледа в чистачките, които затанцуваха върху предното стъкло, плувнало във вода.

Когато пристигна, плажът беше изцяло оголен от отлива. Една равна пустиня, твърда и мокра, се разстиляше надале-

че и опираше до разпенената бразда на морето, свило се на кълбо. Между продълговатите гладки островчета лъкатушеха бързи поточета, притеглени от морето, край ронливите брегове се образуваха канали, зееха и пъстри локви, пълни с малки раковини с прозрачни черупки. По пясъка бяха останали кичури черна трева, очертана с мръсна пяна, сякаш залети с помия от пране. Свежият въздух лъхаше на сол и на водорасли. Глух тътнеж долиташе откъм хоризонта. С оглушителен крясък огладнели чайки летяха в небето. От време на време на границата между пясъка и водата се очертаваха човешки силуети, разчорлени и мокри. Те се навеждаха и изправяха, сякаш беряха плодове от земята. Мадлен събра няколко миди, които бяха почти заровени в пясъка, отвори една от тях с ножчето си и я лапна. Върху езика ѝ се разли целият аромат на морето. Тя се въздържа да изяде другите. Запази си ги за ордьовър на обед. Ще си купи и колбаси от Силвестър. При него има от ония туристически пастети... Те не се препоръчват много за хора, които искат да запазят линията си. Но тя никога не би имала кураж да се откаже от удоволствието да яде. Пък и за кого ли би се подложила на такива мъки. Сега ще се наяде набързо, пред камината ще изпие едно топло кафе и една малка чашка ракия... После ще се залови с гоблена си – голям букет полуувехнали жълти и червени цветя, ще пусне една плоча – за предпочитане Бах или Моцарт – и до мръкване ще се проточат безкрайните часове сред нейните скъпи вещи, безмълвни и неподвижни. Изведнъж потокът на мислите ѝ се прекъсна. Тя се завъртя около себе си. Навред пустош, сивота, дъжд, пясък, вода... Какво прави тук на този плаж с пазарска кошница? Едно непреодолимо желание я обзе като жажда. Да телефонира на Франсоаз? Не, невъзможно е да се разкриеш някому по телефона. Някои признания, някои съвети могат да се кажат само очи в очи. Трябва да отиде там, да разпита, да се помъчи да узнае, и то веднага...

Тя хвърли мидите и с гръб към вятъра пое обратния път. Краката ѝ леко затъваха в мокрия пясък. Върна се с колата, влезе вкъщи, натъпка багажа си. Излезе отново навън, облечена по градски и с чадър в ръка. Два пъти превъртя ключа на

външната врата, захвърли куфара си върху задната седалка на колата, хвана решително кормилото и потегли в дъжда. По пътя за Париж тежки камиони, подгонени от проливния дъжд, се движеха в колона. Тя успя да ги задмине един след друг, като напредваше в права линия. И започна да мисли само за Франсоаз.

Анри Троя
СЕМЕЙСТВО ЕЙГЛЕТИЕР

Превод *Никола Шивачев*
Редактор *Мария Чунчева*
Художник *Вихра Стоева*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Френска. Пето издание
Формат 60 × 90/16
Печатни коли 19,5

ISBN 978-619-164-162-8

Издава
enthusiast

Запазена марка
на „Алто комуникайшънс енд пблшинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел. 02/ 943 87 16, факс: 02/ 943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат *ФолиАрт*

Анри Троя

ЕЙГЛЕТИЕРОВИ

СЕМЕЙСТВО ЕЙГЛЕТИЕР

Запознайте се с Ейглетиев – едно френско семейство, на което определено бихте завидели. Те имат всичко – хубав апартамент в центъра на Париж, лятна вила в провинцията, добро реноме, престижни професии. Те са богати, красиви, умни и властни. Животът им изглежда съвършен. Но под повърхността се крият хора като всички останали – разкъсвани от страсти, съмнения, любов, лъжи и предателства.

Първата част на трилогията „Ейглетиеви“ представя членовете на тази интересна фамилия. Филип Ейглетиев е успяващ адвокат, разведен и женен сега за шармантната Карол – несъмнено привлекателна жена, доста по-млада от него. Най-големият му син – Жан-Марк, въпреки че се увлича по литературата, е избрал да учи право, за да наследи семейната кантора. Дъщерята Франсоаз е млада жена с изключително наивни разбирания за живота. Сгодена е за свой приятел, но разумният план да се омъжи за него след пет години, се обърква, когато се влюбва в преподавателя си по руски език. Най-малкият – Даниел – още е ученик. Той е авантюрист, който мечтае за пътешествия по далечни земи. Стожерът на това семейство е леля Маду – вдовица на средна възраст, която безумно обича племенниците си и своето малко антикварно магазинче.

Идеалният на първ поглед живот на това семейство обаче се обърква, когато Жан-Марк започва любовна връзка със своята мащеха, а Франсоаз разбира, че принципите и вярата в Бог са безсилни пред силата на първата любов и на човешките страсти. А последиците, оказва се, могат да бъдат изключително драматични...

